

Dvory na Ulici V. Clementisa

Zistenia a odporúčania z participatívneho procesu

Táto publikácia je výslednou správou z participatívneho procesu k plánovanej premene dvorov na Ulici Vladimíra Clementisa v Trnave.

Je určená

1. obyvateľom dvorov a okolitého sídliska, aby si mohli pozrieť ako boli spracované ich vlastné podnety, a tiež aby sa dozvedeli viac o potrebách a názoroch svojich susedov.

2. pre zamestnancov a pre vedenie Mesta Trnava ako podklad k rozhodovaniu o budúcnosti dvorov. Prioritne ako podklad pre tvorbu zadania pre plánovaný projekt zlepšenia verejných zón vnútrobloku.

3. pre budúcich projektantov vnútrobloku, ktorým má pomôcť vcítiť sa do toho, ako obyvatelia vnímajú svoje územie, ako ho využívajú, čo si tu prajú a neprajú mať, čoho sa obávajú a čo by potrebovali.

Participatívny proces bol iniciovaný Mestom Trnava s cieľom spoznať a zohľadniť potreby obyvateľov a užívateľov vnútrobloku pri zveľaďovaní jeho verejných priestorov. Zameraný bol prioritne na voľné plochy vnútrobloku vo vlastníctve a zároveň v správe mesta.

OBSAH

Úvod

str. 4 – 7

Základné informácie o predmetných dvoroch a tiež participatívnych procesoch smerujúcich k ich premene.

- Popis lokality
- Plány mesta
- Ciele participatívneho procesu

Kľúčové zistenia a odporúčania

str. 9 – 13

Zhrnutie základných zistení a odporúčaní z participatívneho procesu.

- Dvory sú vnímané ako...
- Obyvatelia si vo dvoroch prajú:

Ako a koho sme zapojili

str. 15 – 19

Hlbší popis metodiky participatívneho procesu a spôsobu jeho vyhodnocovania.

- Pozorovanie v teréne
- Verejné stretnutie priamo vo dvore
- Asistované vyplňanie dotazníkov so seniormi
- Dotazníkový prieskum
- Základné údaje o respondentoch

Čo sme sa dozvedeli

str. 21 – 35

Najobsiahlejšia časť – podrobnejšie prezentuje zistenia participatívneho procesu.

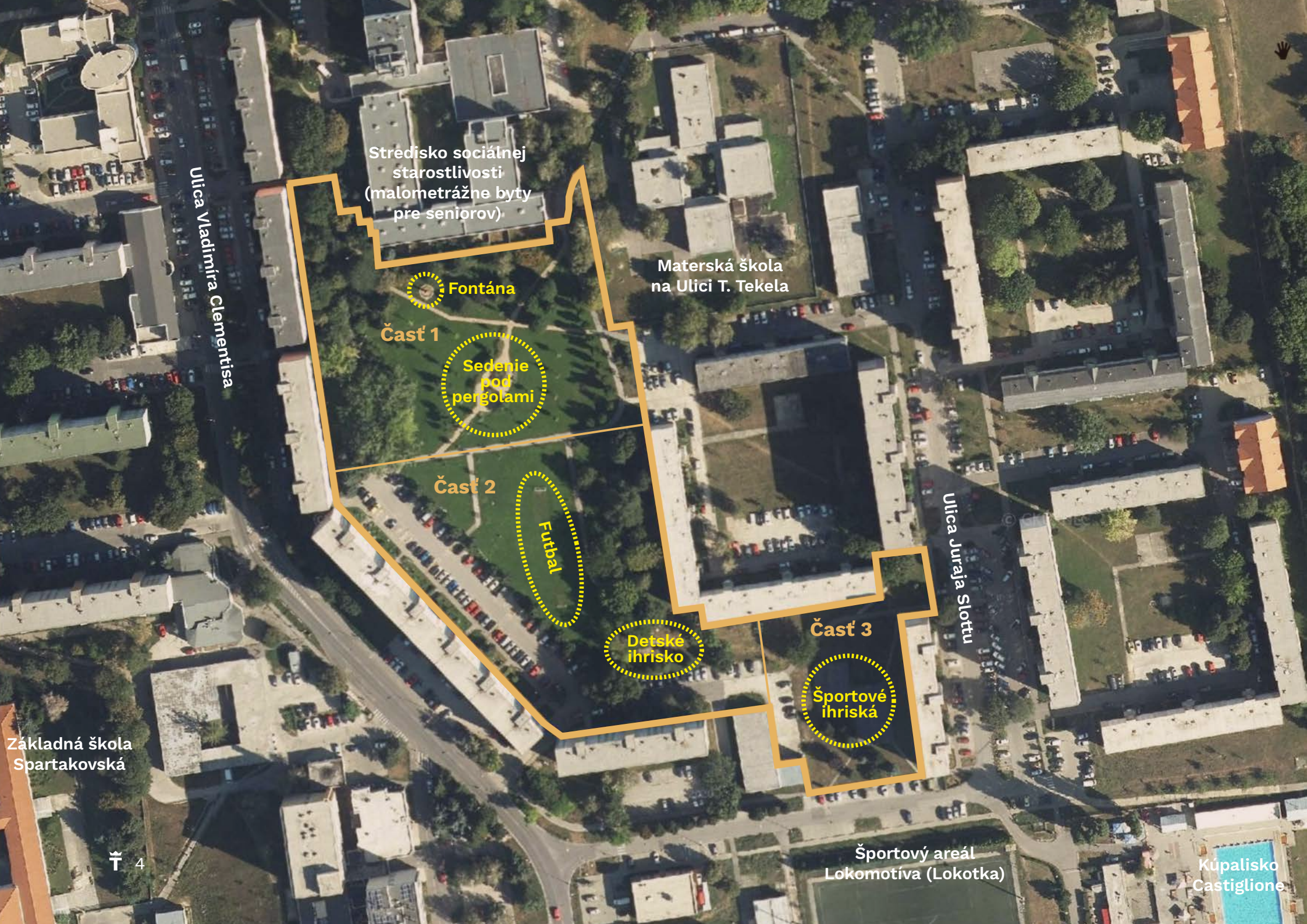
- Súčasné používanie a stav dvorov
- Budúce možnosti rozvoja dvorov

Ako ďalej

str. 37 – 44

Podrobne spracované očakávania obyvateľov k budúcnosti lokality a návrh odporúčaní pre ďalšie kroky

- Zhrnutie odporúčaní obyvateľov a obyvateľiek
- Mapa prání obyvateľov a obyvateľiek
- Odporúčania pre ďalší postup

Stredisko sociálnej starostlivosti (malometrážne byty pre seniorov)

Materská škola na Ulici T. Tekela

Ulica Vladimíra Clementisa

Fontána

Časť 1

Sedenie pod pergolami

Časť 2

Futbal

Ulica Juraja Slottu

Detské ihrisko

Časť 3

Športové ihriská

Základná škola Spartakovská

† 4

Športový areál Lokomotíva (Lokotka)

Kúpalisko Castiglione

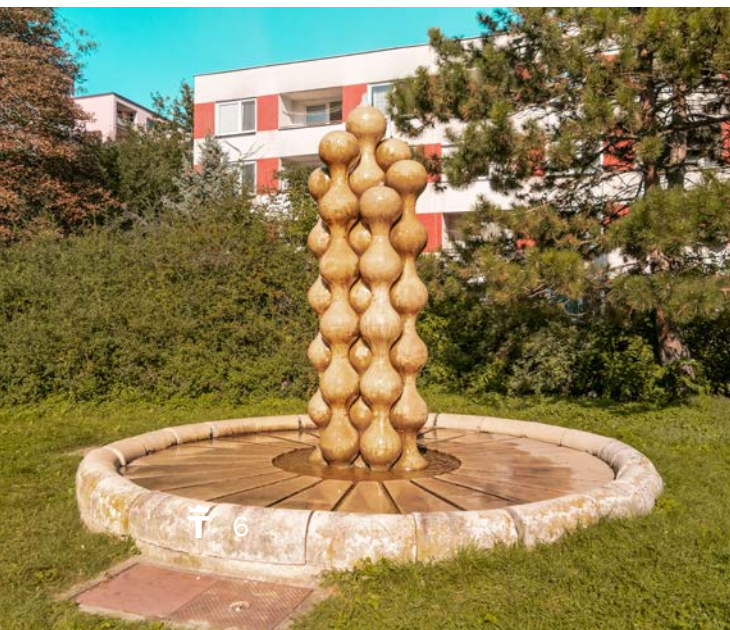
ÚVOD

Popis lokality

Lokalita sa nachádza vo východnej časti mesta na **sídlisku Družba** a ide o dva prepojené dvory vo vnútrobloku ohraňovanom siedmimi bytovými domami a Strediskom sociálnej starostlivosti (hovorovo nazývaným malometrážne byty). Riešené územie vyznačené na mape predstavuje plochu **23 035 m²**. V tesnej blízkosti riešenej lokality sa nachádza **Materská škola** na Ulici Teodora Tekela. Na juh od riešeného územia na druhej strane Ulice Juraja Slotta sa nachádza bývalá piváreň **Pyžamo**, ktorá by sa mala v budúcnosti premeniť na **mestské komunitné centrum**. Vedľa Pyžama sa nachádza **športový areál Lokomotíva** (ľudovo Lokotka) a vedľa neho **kúpalisko Castiglione**. Všetky tieto tri funkcie sú dostupné **približne 5 minút pešou chôdzou** od riešeného vnútrobloku.

Pre zjednodušenie orientácie vo veľkom priestore boli dvory rozdelené na 3 časti podľa ich aktuálneho využívania, ako je zobrazené na mape vľavo. **Časť 1** je najbližšie k Stredisku sociálnej starostlivosti, teda ju využívajú hlavne jeho obyvatelia. Jej súčasťou je **fontána a malý parčík s lavičkami a pergolami** obrastenými popínavou zeleňou. **Časť 2** je momentálne skôr tranzitná a využívaná na dynamickejšie aktivity, keďže sú v nej osadené **futbalové brány a staré detské ihrisko**. **Časť 3** tvoria priestory bližšie k Ulici J. Slotta, ktorých hlavným využitím sú teraz **asfaltové športové plochy** s basketbalovými košmi a stĺpmi na volejbalovú sieť. Časť 3 má zo všetkých najmenej zelene.

Plány mesta

Revitalizácia dvorov na Ulici Vladimíra Clementisa je súčasťou systematickej obnovy verejných priestorov v meste Trnave.

V Územnom pláne mesta Trnavy je väčšina územia dvorov vyznačená ako nezastavateľná plocha určená pre parkovú zeleň. Časť väčšieho dvora je vymedzená aj ako hromadné parkovisko a garáže, avšak ako o nosnej funkcii sa tu uvažuje hlavne o susedskom parku. Jeho súčasťou by boli aj prvky detského ihriska a priestor na šport, a toto vybavenie by bolo určené primárne pre obyvateľov okolitých bytoviek.

Ciele participatívneho procesu

Participatívne plánovanie predstavuje príležitosť pre občanov vyjadriť svoje názory, potreby a nápady priamo predstaviteľom samosprávy a podieľať sa na zmenách v našom meste. Po miernom poľavení počas pandemickej situácie sa participatívne plánovanie začína opäť rozbiehať, tentokrát projektom na revitalizáciu dvorov na Ulici V. Clementisa.

Pomocou rôznych participatívnych metód sme zbierali informácie o lokalite, ktoré budú slúžiť skvalitneniu budúceho projektu. Obyvatelia a užívatelia vnútrobloku tak včas dostávajú informácie o chystanej premene, a zároveň možnosť budúcu podobu vnútrobloku ovplyvniť.

V prvej fáze budú výsledky použité na formulovanie textového zadania budúceho projektu. Následne bude správa z participatívneho procesu slúžiť ako jeden z podkladov pre tím architektov/projektantiek.

V neposlednom rade je cieľom participatívneho procesu zlepšovať porozumenie a spoluprácu medzi zamestnancami mesta a jeho obyvateľmi. Naším hlavným cieľom je lepšie a živšie mesto, v ktorom aj my budeme radi žiť, a verejné priestory, v ktorých budeme spolu s vami radi tráviť čas.

KLÚČOVÉ ZISTENIA A ODPORÚČANIA

Zhrnutie najdôležitejších zistení a odporúčaní. Pri niektorých panuje medzi užívateľmi priestoru zhoda, ale pri viacerých aj výrazné rozdiely – pri zisťovaní tieto názory zaznievali pri využívaní viacerých metód. Pre hlbšie pochopenie zistení a odporúčaní z participácie odporúčame prečítať si kapitoly **Čo sme zistili** a **Ako ďalej**.

DVORY SÚ VNÍMANÉ AKO...

Kľúčové zistenia o lokalite, témy, v ktorých medzi obyvateľmi panuje zhoda, alebo ktoré sa objavujú naprieč zisteniami:

Plné zelene

Obyvatelia aj iní používatelia priestoru si na dvoroch asi najviac vážia zeleň a s ňou spojené pokojné a príjemné prostredie. Väčšina opýtaných by si želala zachovať čo najviac existujúcej zelene v priestore, veľa ľudí by chcelo zeleň aj doplniť o iné druhy, napríklad viac kvetov. Doplnenie zelene sa obyvateľom žiada približne rovnako vo všetkých troch častiach priestoru, najviac v časti 3.

Priestor pre všetky generácie

Respondenti sa zhodli, že priestory dvorov sú súčasne využívané rôznymi vekovými skupinami ľudí, od detí z materskej školy, cez školákov hrajúcich futbal, s rodičmi aj bez nich, až po seniorov zo Strediska sociálnej starostlivosti. Väčšinou sa zhodujú na tom, že by takúto variabilnosť priestoru radi zanechali aj do budúcnosti, aby si tu naďalej nachádzali priestor všetky generácie.

Pokojné a bezpečné miesto pre deti

Aj napriek zopár poznámkam týkajúcich sa zvýšenia bezpečnosti, hlavne pre seniorov, je priestor skôr vnímaný ako oáza pokoja, kde sa rodičia nemusia báť o deti a môžu ich nechať voľne sa hrať. Hlavne v kontexte blízkej rušnej ulice, ktorú od dvorov oddeľuje doslova stena z bytoviek, tu ľudia nachádzajú oddych od ruchu mesta. Bezpečnosť priestoru pre deti potvrdila aj pani riaditeľka materskej školy, ktorá ho práve vďaka tomu pravidelne využíva na prechádzky s deťmi.

Priestor na prechádzky

Ako najčastejšie aktivity vykonávané v riešenom priestore boli obyvateľmi označené prechádzky a prechod priestorom za iným cieľom. Pre obyvateľov je teda dôležitá kvalita povrchov v priestore, hlavne s ohľadom na možné pohybové obmedzenia obyvateľov malometrážnych bytov. Tiež je pre ľudí dôležité správne trasovanie chodníkov, aby mohol byť priestor tranzitný, ale aj vhodný na prechádzky.

Ideálne na posedenie a trávenie času s priateľmi

Ďalšie najčastejšie aktivity sú posedenie na lavičkách a stretávanie sa s priateľmi. Lavičky tiež patria medzi objekty, ktoré si ľudia na priestore cenia a chceli by ich do budúcnosti ešte doplniť. Táto funkcia je opäť dôležitá hlavne pre staršie vekové skupiny obyvateľov a obyvateľiek, preto je žiaduce, aby zostala zachovaná hlavne v časti 1 pri Stredisku sociálnej starostlivosti.

Zanedbané detské ihrisko

Až na zopár výnimiek sa obyvratelia zhodli, že detské ihrisko v časti 2 potrebuje zrenovovať, pretože už nie je vo vyhovujúcom stave na hranie pre deti.

Veľký voľný priestor s rôznym využitím

Positívne je vnímaný otvorený priestor vnútrobloku, na ktorom sa dajú robiť rôznorodé aktivity. Viacerí opýtaní sa obávajú, že sa revitalizáciou priestor príliš zaplní prvkami a nezostane mu jeho terajšia vzdušnosť, hlavne v časti 2.

Nedostatočné zatienenie

Aj keď ľudia vnímajú v priestore množstvo zelene, stále prevláda názor, že by dvory potrebovali viac miest, na ktorých sa dá v lete schovať pred slnkom. Najmä menší dvor pri Ulici J. Slottu (časť 3) je podľa nich príliš slnečný a potreboval by viac tieňa a všeobecne viac zelene.

Priestor na prechádzky so psom

Aj keď boli viacerí opýtaní proti venčeniu psov v priestore, na prechádzky so psíkmi využívajú priestor hlavne obyvateľky malometrážnych bytov. Cenia si jeho dostupnosť a možnosť spojenia prechádzky, posedenia s priateľmi a venčenia psíka.

Do budúca teda pravdepodobne nie je žiadúci formálny výbeh pre psy, iba možnosť ich pohybu v priestore.

Priestor na parkovanie

Či sa to obyvateľom páči, alebo nie, parkovanie je vnímané ako jedna z výrazných funkcií dvorov. Jedna skupina respondentov by ho rada rozšírila pod zámienkou, že by sa tým zvýšila možnosť pohodlnejšie zaparkovať. Druhá skupina by radšej parkovanie presunula inam alebo čiastočne zrušila, pretože vníma riziká parkovania áut pri ploche, kde sa hrajú deti.

Aktuálne je v lokalite niekoľko mesiacov zavedená rezidenčná parkovacia zóna R6, ktorá však problém s parkovaním zatiaľ nevyriešila a v priestore stále stáva veľa áut.

Priestor, ktorý nepotrebuje veľa zmien

Aj keď niektorí respondenti a respondentky boli pomerne kreatívni pri vymýšľaní nových prvkov a funkcií, väčšina opýtaných je do veľkej miery s priestorom spokojná, hlavne s jeho severnou časťou (časť 1). Obyvatelia vnímajú, že detské ihrisko a asfaltové športoviská potrebujú zmenu, ale okrem nich sú poväčšine s priestorom, jeho využívaním a rozmiestnením funkcií pomerne spokojní.

Priestor s fontánou

Napriek tomu, že fontána už dlhšie nefunguje, chceli by ju obyvatelia v priestore zachovať. Nie všetci sú stotožnení s jej terajšou vizuálnou podobou, ale viacerí by radi zachovali fontánu ako prvok priestoru.

Viac o tom, ako obyvatelia a obyvateľky vnímajú dvory na Ulici V. Clementisa sa dozviete v sekcii **Čo sme sa dozvedeli**, konkrétne z jej časti o súčasnej podobe a využívaní dvorov.

OBYVATELIA SI VO DVOROCH PRAJÚ:

Kľúčové odporúčania pre budúcnosť lokality, návrhy, na ktorých medzi obyvateľmi panuje zhoda alebo ktoré sa objavujú naprieč metódami:

Zachovať a pridať zeleň

Obyvatelia sú veľmi vďační za zeleň, ktorá vo dvoroch teraz je, veľmi neradi by o ňu prišli a radi by ju ešte doplnili. Doplniť by chceli stromy a trávnaté plochy, ale aj okrasné rastliny, hlavne kvety. Kríky, pod ktoré nevidieť, nevnímajú pozitívne, keďže sa pod nimi hromadí špina a svojou nepriehľadnosťou znižujú pocit bezpečia v priestore.

Nové detské ihrisko pre rôzne vekové kategórie

Zrevitalizované detské ihrisko by respondenti radi nechali v časti 2 v tieni stromov alebo iných tieniacich prvkov, ale prichádza do úvahy aj umiestnenie v časti 1. Detské ihrisko nechcú zbytočne veľké, aby deti využívali aj možnosť športovať vo dvoroch, prípadne iné aktivity. Zároveň by však chceli, aby boli súčasťou ihriska prvky pre mladšie aj staršie deti a nebolo zamerané iba na jeden vek.

Ako najžiadanejšie prvky označili respondenti v dotazníku hojdacie prvky (hojdačky, siete, a pod.), šmyklavku, športové prvky pre deti (hrazdy, mini lezecká stena, a pod.) a prvky pre deti do 6 rokov. Zaznieval aj návrh sprístupniť verejnosti ihrisko v areáli materskej školy, to však z hľadiska bezpečnostných noriem a legislatívy nie je možné.

Lepšiu údržbu zelene

Okrem doplnenia zelene mali obyvatelia hlavne na verejnom stretnutí veľa pripomienok aj k starostlivosti o zeleň. K pridaniu novej zelene do priestoru je teda potrebná aj revízia a údržba už existujúcej zelene.

Dostatok tieňa

Aj napriek množstvu stromov v lokalite by obyvatelia chceli viac miest, kde sa dá tráviť čas v tieni. Okrem tieňa stromov by radi mali v priestore aj iný tieniaci mobiliár, pretože im prekáža, že lavičky pod stromami bývajú často špinavé od trusu vtákov. Tiež poukazovali na nie vždy dobrú údržbu zelene, najmä stromov, z ktorých občas padajú konáre, čo považujú hlavne nad detským ihriskom za nebezpečné.

Priestor na posedenie a oddych

Najmä časť 1, ktorá je v priamom dotyku so Strediskom sociálnej starostlivosti, je vnímaná ako pokojná zóna s posedením. Podľa väčšiny opýtaných je tu však málo lavičiek a iného sedenia. Viacerým by sa páčilo sedenie na obrube fontány, vítané by boli aj piknikové sety, ležadlá a ďalšie lavičky v rôznych častiach priestoru.

V spojení s lavičkami však boli vyjadrené aj obavy týkajúce sa rušenia nočného pokoja – je pre obyvateľov nežiadúce a viacerí sa sťažovali na hluk a neporiadok, ktorý sa s ním často spája.

Žiadne veľké zmeny

Viacero opýtaných vyjadriло obavy z revitalizácie priestoru a z toho, že to, čo v priestore vnímajú ako pozitívne, bude zničené. Je treba brať do úvahy zachovanie súčasného rázu priestoru a už zrealizovaných opráv, ako napríklad závlahu v časti 1, ktorá bola kladená v roku 2019, prípadne obnovenej parkovej časti na rovnakom území z roku 2011.

Priestor na šport

Obyvatelia by radi v dvoroch zachovali priestor na športovanie, hlavne na hranie loptových hier. Neformálne futbalové ihrisko ľuďom do veľkej miery vyhovuje, pretože vytvára priestor na rôzne aktivity. športové plochy v časti 3 by ľudia radi obnovili, ale hlavne obyvatelia priľahlých bytoviek by boli radšej, keby boli tieto plochy ďalej od okien, pretože z nich ide najmä v lete hluk do neskorého večera. Pri športovom vybavení netreba zabúdať ani na seniorov, nakoľko je viacero obyvateľov malometrážnych bytov aktívnymi športovcami.

Priestor na iné aktivity ako šport a posedenie

Okrem športovísk, detského ihriska a posedenia by si obyvatelia vedeli v priestore predstaviť aj iné voľnočasové aktivity pre dospelých, ako sú pingpong, petangue, šachové stoly a podobne. Tieto aktivity by si vedeli predstaviť vo všetkých troch častiach. Pomerne žiadaným prvkom bola tiež workoutová zóna, prípadne priestor na iné pohybové aktivity ako loptové hry. Takéto vybavenie by sa ľuďom najviac páčilo v časti 3, kde by mohlo vytvoriť pokojnejšiu atmosféru ako aktuálne ihriská.

Viac osvetlenia

Obyvatelia sa zhodujú na tom, že na celoročné využívanie priestoru, by mali mať dvory lepšie osvetlenie, najmä pozdĺž chodníkov, po ktorých by sa radi prechádzali aj v zime. Zároveň by však lampy nemali svietiť do okien.

Komunitné aktivity

Niekoľkokrát bola v dotazníku aj na verejnom stretnutí spomenutá komunitná záhrada. Záujem miestnych obyvateľov o takéto aktivity potvrdzuje aj fakt, že na nedávno otvorenú komunitnú záhradu na Ulici V. Clementisa 21 sa prihlásilo záujemcov viac ako dvakrát toľko, aká je k dispozícii kapacita záhonov. Napriek tomu sa však našli aj susedia, ktorí si komunitnú záhradu v takejto lokalite neprajú.

Okrem spoločnej záhradky prejavilo zopár opýtaných záujem aj o iné komunitné aktivity v lokalite. Spomínaný bol aj komunitný gril, ten však na základe rozhovoru so Zaži v Trnave bude pravdepodobne v novej klubovni Pyžamo, vo vnútrobloku je teda skôr nežiadúci.

Viac o tom, ako by obyvatelia a obyvateľky chceli, aby dvory na Ulici V. Clementisa vyzerali v budúcnosti, sa dozviete v sekcii **Čo sme sa dozvedeli**, konkrétne z jej časti o budúcej podobe vnútrobloku. Sú tam presnejšie vymenované jednotlivé charakteristiky a prvky verejného priestoru, ktoré si želajú aj ktoré si neželajú.

Ďalšie informácie k budúcej podobe dvorov sú aj v sekcii **Ako ďalej**, kde sú niektoré pripomienky obyvateľov lokalizované aj na mape.

AKO A KOHO SME ZAPOJILI

V participatívnom procese sme sa zamerali na pochopenie terajšieho fungovania územia a potrieb jeho užívateľov. Aby sme získali celistvejší obraz, zvolili sme kombináciu štyroch navzájom sa dopĺňajúcich metód – pozorovania v lokalite, rozhovorov, verejných stretnutí a dotazníkového prieskumu.

POPIS PARTICIPATÍVNEHO PROCESU

Úlohou participatívneho procesu je vo všeobecnosti zozbierať čo najširšie spektrum názorov od rôznorodých užívateľov, a zároveň overiť zastúpenie jednotlivých názorov medzi obyvateľmi.

Vzhľadom na veľkosť riešeného územia dvorov na Ulici V. Clementisa sme zbierali podnety nielen od miestnych obyvateľov, ale aj od niekoľkých okolitých subjektov. Špecificky sme zapojili Stredisko sociálnej starostlivosti, aby sme zohľadnili vysoké množstvo seniorov žijúcich v lokalite. Tiež sme oslovili príľahlú materskú školu, aby vyjadrili svoje potreby od priestoru, a organizáciu Zaži v Trnave, ktorá bude spravovať plánované komunitné centrum, ktoré by malo vzniknúť na mieste bývalej krčmy Pyžamo.

Pozorovanie v teréne

Na začiatok procesu sme sa boli zoznámiť s priestorom prostredníctvom jednorázového pozorovania, ktoré prebehlo začiatkom júna 2022 v pracovný deň poobede. Pozorovanie slúžilo hlavne na spoznanie riešeného územia, aby sme sa vedeli s jeho používateľmi zmysluplne rozprávať o jeho rôznych častiach, problémoch a silných stránkach.

Verejné stretnutie priamo vo vnútrobloku

Ako prvý krok sa uskutočnilo verejné stretnutie priamo v riešenom vnútrobloku, ktoré sa konalo 19. júla 2022 o 17.30 h priamo vo vnútrobloku v tieni stromov. Zúčastnilo sa ho približne 40 miestnych obyvateľov a obyvateľiek vrátane miestneho poslanca. Cieľom stretnutia bolo predstaviť verejnosti zámer mesta revitalizovať lokalitu a následne **spoločne diskutovať o priestorových potrebách**

obyvateľov a zbierať ich pripomienky a postrehy. Tie potom slúžili ako podklad pre dizajn ďalšieho postupu v rámci participatívneho procesu a aj ako podklad pre formulovanie otázok v dotazníkovom prieskume.

Hlavnou z tém stretnutia bola **zeleň**, ktorú si obyvatelia v priestore veľmi cenia a chceli by ju zachovať v čo najväčšom rozsahu, prípadne jej množstvo ešte aj zvýšiť. Upozorňovali tiež na nedávno zavádzaný závlahový systém v časti 1 a **zanedbaný stav detského ihriska**. Pri ňom sa účastníci stretnutia zhodli na tom, že by bolo vhodné ho obnoviť a doplniť, rôznili sa však názory na jeho umiestnenie. Niektorým sa aktuálne miesto páči, viacerí ľudia navrhovali, že by bolo dobre aktivity pre deti umiestniť aj do iných častí dvora. Okrem toho sa spomínali aj **rôzne komunitné aktivity**, ktoré by obyvatelia radi v priestore robievali. Napríklad sa hovorilo o piknikovaní a komunitnom grile, ktorý však vzbudil aj veľa negatívnych reakcií, hlavne pre dym a zápach, ktorý by produkoval. Obyvatelia riešili aj **statickú dopravu v lokalite** – spomínala sa bezpečnosť chodcov, najmä detí, ale tiež nedostatok parkovacích miest.

Rozhovory s relevantnými aktérmi z okolia

Po stretnutí so širokou verejnosťou sme sa rozhodli osloviť aj zástupcov troch vybraných organizácií, ktoré sídlia alebo budú sídliť v blízkom okolí riešených dvorov. Rozhovory sa týkali toho, na aké aktivity a či vôbec využívajú dané organizácie a ich klienti priestor dvorov, a či teda majú do budúcnosti nejaké konkrétne požiadavky na tento priestor.

Prvou oslovenou organizáciou bola **Materská škola na Ulici Teodora Tekela**, kde sme realizovali rozhovor s pani riaditeľkou. Priestor vnútrobloku je pre škôlku atraktívny

na prechádzky a oživenie vyučovania, preto by ho radi využívali. S deťmi by sa potešili **novej výsadbe kvetov**, prípadne aj prispôsobenej tomu, aby sa deti vďaka nej mohli učiť o rôznych rastlinách. Tiež by využívali obnovené **detské ihrisko**, hlavne ak by malo aj **prvky pre najmenšie deti**, a **priestor na piknikovanie**. Detské ihrisko v areáli škôlky je z bezpečnostných dôvodov zatvorené pre verejnosť, preto by podľa pani riaditeľky aj prvky pre najmenšie deti našli vo dvore svoje využitie.

Druhou oslovenou organizáciou bolo **Zaži v Trnave**, realizovali sme rozhovor s pánom riaditeľom. Zaži v Trnave aktuálne pracuje na otvorení viacerých komunitných centier v rôznych lokalitách v rámci mesta. Jedno takéto **komunitné centrum** by malo do budúcnosti vzniknúť aj na mieste bývalej pivárne Pyžamo. V rámci prípravy tejto klubovne malo Zaži v Trnave sprístupnený aj online dotazník, z ktorého výsledkov je zjavné, že niektoré funkcie, ktoré by ľudia chceli v blízkosti vnútrobloku, ale nie nevyhnutne priamo v ňom, by sa dali umiestniť do areálu klubovne. Výborným príkladom je **komunitný gril**, ktorý by bol v areáli klubovne stále veľmi ľahko dostupný obyvateľom sídliska, ale zároveň by nikto nemal dym a zápach z neho priamo pod oknom.

Tretou oslovenou organizáciou bolo **Stredisko sociálnej starostlivosti**, kde sa konal rozhovor s vedúcim oddelenia bytov, ktorý je zodpovedný za fungovanie bytového domu na Ulici V. Clementisa 51. Z tohto rozhovoru vyplynulo, že by bolo vhodné **zapojiť seniorov aj samostatne**, keďže najradšej komunikujú osobne, nie online alebo cez dotazníkový prieskum. Tiež bolo spomenuté, že by sa využilo **viac sedenia** a lepšie **pešie prepojenia v priestore**, keďže sa do vnútrobloku často chodia prechádzať a v tomto priestore sa radi stretávajú. Taktiež sa hovorilo o **venčení psov** a **športovaní**, keďže v stredisku býva aj pomerne veľa aktívnych seniorov a senioriek. Obyvateľmi strediska je **najviac využívaná časť najbližšie k nemu**, na mape a v dotazníku označená ako časť 1.

Asistované vyplňanie dotazníkov so seniormi

Napriek tomu, že zopár starších obyvateľov prišlo aj na letné verejné stretnutie, rozhodli sme sa na základe rozhovoru so zástupcom Strediska sociálnej starostlivosti urobiť ešte jedno verejné stretnutie špecificky pre seniorov. Na rozdiel od iných lokalít, kde je zloženie obyvateľstva prirodzene rôznorodé a mení sa, ako sa na sídlisku striedajú generácie, je na Ulici V. Clementisa stabilne **vysoký počet obyvateľov v staršom veku** práve vďaka malometrážnym bytom, ktoré sú určené špecificky pre ľudí v dôchodkovom veku. Veková kategória 65+ sa však podľa predošlých skúseností zapája do dotazníkových prieskumov len veľmi málo, preto sa zástupcovia mesta rozhodli zapojiť túto generáciu **verejným stretnutím venovaným špeciálne starším obyvateľom**, aby boli aj ich potreby reflektované v dotazníkovom prieskume, a teda aj v budúcom návrhu.

Stretnutie sa uskutočnilo **29. novembra 2022 o 16.00 h** priamo v spoločenskej miestnosti Denného centra seniorov v Stredisku sociálnych služieb na Ulici V. Clementisa 51. Zúčastnilo sa na ňom **približne 30 seniorov a senioriek** z lokality, niektorí boli rezidenti strediska, niektorí nie. Cieľom stretnutia bolo informovať starších obyvateľov sídliska o zámere mesta zrevitalizovať lokalitu, **spoločne diskutovať o priestorových potrebách staršej generácie a zapojiť túto vekovú skupinu do dotazníkového prieskumu**.

Okrem zamestnankýň mesta sa stretnutia zúčastnili aj študenti a študentky z Katedry sociológie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Tí boli k dispozícii obyvateľom, ktorí potrebovali poradiť s vyplnením dotazníka a zaznamenávali pripomienky od zúčastnených.

Hlavnými témami diskusie boli: **tieň v letných mesiacoch**, zeleň, priepustné povrchy, **komfort pohybu** a parkovanie. Zúčastnení spomínali, že najviac využívajú časť 1, ktorá je umiestnená najbližšie k bytovému domu s bytmi pre seniorov, práve pre jej blízkosť a vysoký podiel zelene,

ktorá v lete príjemne tieni. **Zelene** by chceli obyvatelia v budúcnosti viac, rovnako aj tienených alebo prekrytých priestorov, aby sa mohli vonku zdržiavať aj v lete, prípadne aj v daždi. Tiež by sa im páčilo obnoviť **fontánu**. Namiesto asfaltových chodníkov by ocenili **zatrávňovaciú dlažbu**, aby bol priestor ešte zelenší. Vedeli by si ju predstaviť použitú aj na **parkovacích miestach**, o ktorých si myslia, že ich je hlavne v okolí Strediska sociálnych služieb nedostatok. Hovorili aj o **probléme s dostupnosťou sanitky** a iných vozidiel pred vchodom do strediska, keďže sa tam často nachádzajú natesno zaparkované autá. Spomínal sa aj **priestor na venčenie psov, zákaz fajčenia pri lavičkách** a obnovenie detského ihriska, na ktoré by niektorí prítomní chodili s vnúčatami, keby bolo v lepšom stave.

Dotazníkový prieskum

Na základe tém spomínaných na stretnutí a rozhovorov bol pripravený dotazníkový prieskum, ktorý sa skladal z dvanástich otázok. Dotazník **bol dostupný** na webovej stránke mesta **od 29. novembra do 15. decembra 2022**.

Okrem toho bol dotazník **distribovaný aj do schránok** v bytovkách obkolesujúcich riešené územie a bolo možné ho fyzicky odovzdať do schránky na recepcii strediska na Ulici V. Clementisa 51 v tom istom čase.

Dotazník spolu vyplnilo **159 respondentov a respondentiek**, z toho 96 ľudí ho vyplnilo online a 63 nám dotazník hodilo do schránky.

Dotazník bol anonymný a skladal sa z troch častí. Prvá časť bola zameraná na **súčasný stav vnútrobloku**, kde sme sa pýtali, ako ľudia priestor využívajú, čo sa im páči a čo nie. V druhej časti sme sa pýtali na **budúce možnosti rozvoja** priestoru, na rozmiestnenie funkcií v priestore a na motivácie a prípadné obavy ohľadom budúceho užívania. Základné údaje o respondentoch tvorili tretiu časť, v ktorej sme o nich zbierali **základné demografické údaje**.

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O RESPONDENTOCH

Vek

157 respondentov a respondentiek

Všeobecne nám najčastejšie odpovedali ľudia vo veku 36 – 50 rokov. Ľudia nad 50 rokov vyplňali dotazník hlavne fyzicky – 87% dotazníkov v tejto vekovej kategórii bolo odovzdaných fyzicky. V tejto vekovej kategórii bolo tiež pomerne viac respondentiek, rovnako ako vo veku menej ako 18 rokov, kde odpovedali iba ženy. Mužov sa pomerne viac vyjadrilo vo veku 18 – 35 rokov.

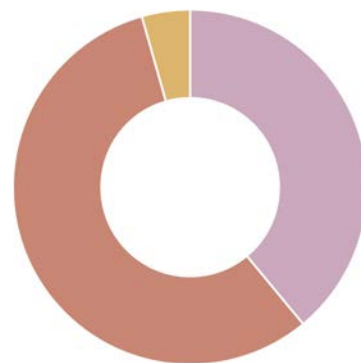

Menej než 18 r.	2	1%
18 - 25 rokov	11	7%
26 - 35 rokov	36	23%
36 - 50 rokov	54	34%
51 - 65 rokov	16	10%
66 - 75 rokov	26	16%
Viac než 75 rokov	12	8%

Pohlavie

159 respondentov a respondentiek

Do prieskumu sa zapojilo o niečo viac žien ako mužov v porovnaní s bežným zložením spoločnosti. Tento pomer je približne reflektovaný aj vo väčšine otázok, odpovede žien tvoria väčšinou okolo 60%. Pri otázkach alebo možnostiach, kde bol pri odpovediach pomer iný ako v celkovom dotazníku, to uvedádzame.

Muži	62	39%
Ženy	90	57%
Nechcem uviesť	7	4%

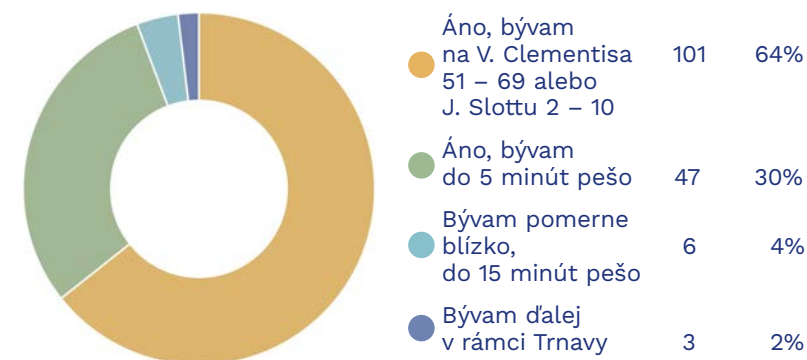
Bývate v blízkosti riešenej lokality?

157 respondentov a respondentiek

Na blízkosť bydliska sme sa pýtali preto, aby sme zistili, či nám naozaj odpovedali miestni obyvatelia, ktorých názor nás najviac zaujíma. Tento údaj bol potrebný, aby sme ho mohli pridať do vyhodnotenia iných otázok a dozvedieť sa tak napríklad to, ako často využívajú vnútroblok ľudia, ktorí bývajú priamo pri ňom.

Ukázalo sa, že 64% respondentov a respondentiek z tých, ktorí nám na otázku odpovedali, býva v tesnom dotyku s dvormi. Tiež sa nám vyjadrilo 30% ľudí z blízkeho okolia dvorov, bývajúci do 5 minút pešo. Zvyšných 6% odpovedí bolo od obyvateľov zo širšieho okolia.

Z odpovedí teda vyplynulo, že väčšina respondentov býva v tesnej blízkosti vnútrobloku, teda výsledky dotazníka reflektujú hlavne potreby miestnych obyvateľov a obyvateľiek.

DOTAZNÍKOVÝ PRIESKUM Obnova dvorov na UL. v. Clementisa

Milí Trnavčania, milí Trnavčanky,
Mesto Trnava pripravuje komplexnú rekonštrukciu umiestnenú na Ulici Vladimira
Clementisa. Do zadania projektu by sme radi zapracovali aj vaše názory, potreby.
Prosíme Vás preto o vyplnenie tohto dotazníka. Jeho cieľom je preskúmať
potreby a požiadavky, ktoré každému z Vás vznikajú.
Váš príspevok nám pomôže efektívne pristúpiť k revitalizácii tejto
oblasti a jeho vyplnenie Vám zabere približne desať
minút.

Dotazník je dostupný v priestoroch
Mestského úradu Trnava, Stredisko
v dňoch 1. októbra 2024 a jeho vyplnenie Vám zabere približne desať
minút. Dotazník je dostupný v priestoroch
Mestského úradu Trnava, Stredisko
v dňoch 1. októbra 2024 a jeho vyplnenie Vám zabere približne desať
minút.

Dotazník je dostupný v priestoroch
Mestského úradu Trnava, Stredisko
v dňoch 1. októbra 2024 a jeho vyplnenie Vám zabere približne desať
minút.

Dotazník je dostupný v priestoroch
Mestského úradu Trnava, Stredisko
v dňoch 1. októbra 2024 a jeho vyplnenie Vám zabere približne desať
minút.

Dotazník je dostupný v priestoroch
Mestského úradu Trnava, Stredisko
v dňoch 1. októbra 2024 a jeho vyplnenie Vám zabere približne desať
minút.

ČO SME ZISTILI

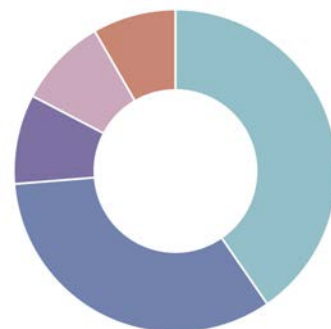
Podrobné zistenia z participatívneho procesu: Ako ľudia svoj vnútroblok vnímajú, čo sa im na ňom páči, prípadne čo nie, a čo by chceli a nechceli, aby v ňom vzniklo.

SÚČASNÉ POUŽÍVANIE A STAV VNÚTROBLOKU

Ako často navštevujete priestor vnútrobloku?

156 respondentov a respondentiek
Okrem toho, že sme chceli vedieť, či respondenti a respondentky dotazníka bývajú v lokalite je pre nás dôležité aj ako často a na akú činnosť vnútroblok používajú.

Takto môžeme povedať, že **takmer 75% odpovedí je od ľudí, ktorí priestor využívajú pravidelne** aspoň niekoľkokrát do týždňa. Odpovede v dotazníku teda reflektujú potreby pravidelných užívateľov priestoru.

Denne	63	40%
Niekoľkokrát do týždňa	52	33%
Niekoľkokrát za mesiac	14	9%
Niekoľkokrát do roka	14	9%
Priestor nevyužívam	13	8%

Na aké aktivity najčastejšie využívate priestor vnútrobloku?

156 respondentov a respondentiek

Najčastejšie je vnútroblok využívaný na **prechádzky**. Takmer rovnako veľa je **využívaný aj ako tranzitná zóna na prechod do inej lokality**, hlavne mužmi, ktorých odpovede tvorili viac ako polovicu v tejto kategórii. Väčšina ľudí tu však okrem prechádzania územím robí aj nejakú inú, pobytovú aktivitu – iba dvanásť opýtaných vybralo prechádzanie dvorom ako jedinú činnosť, ktorú v ňom robia.

Dvor je tiež využívaný na **posedenie, venčenie psíkov** a stretávanie s priateľmi a susedmi, čo spomínali hlavne ženy – ich odpovede v týchto kategóriách tvorili priemerne vyše 70%. **Posedenie a stretávanie so susedmi** či priateľmi sú tiež aktivity, ktoré označilo aj **veľa ľudí vo vekovej kategórii nad 50 rokov** – odpovede tejto vekovej kategórie tvorili v týchto dvoch bodoch takmer 45%, pričom jej celkové zastúpenie v prieskume nie je ani 35%.

Muži sa oproti ženám vo vnútrobloku viac venujú chodeniu na detské ihrisko a **hraniu loptových hier**. Tie v priestore podľa odpovedí v dotazníku hrajú **takmer výlučne muži vo veku 36 až 50 rokov**, je však pravdepodobné, že ide o rodičov, s ktorými futbal hrajú aj deti.

V kategórii „iné“ ľudia odpovedali, že sa v priestore bicyklujú a korčuľujú s deťmi, hrajú bedminton, krmia vtáčiky a relaxujú pohľadom na zeleň.

Čo sa vám na priestore vnútrobloku páči a malo by tu ostať zachované?

158 respondentov a respondentiek

Respondenti mohli vybrať maximálne 4 možnosti z ponúknutého zoznamu. Z odpovedí je jasne vidieť, že obyvatelia si v lokalite **veľmi cenia zeleň** a chceli by ju zachovať aj do budúcnosti. Tento výsledok dodatočne podporuje aj fakt, že **zeleň bola ústrednou témou** aj na verejných stretnutiach a v rozhovoroch s organizáciami fungujúcich v okolí v predošlých fázach procesu.

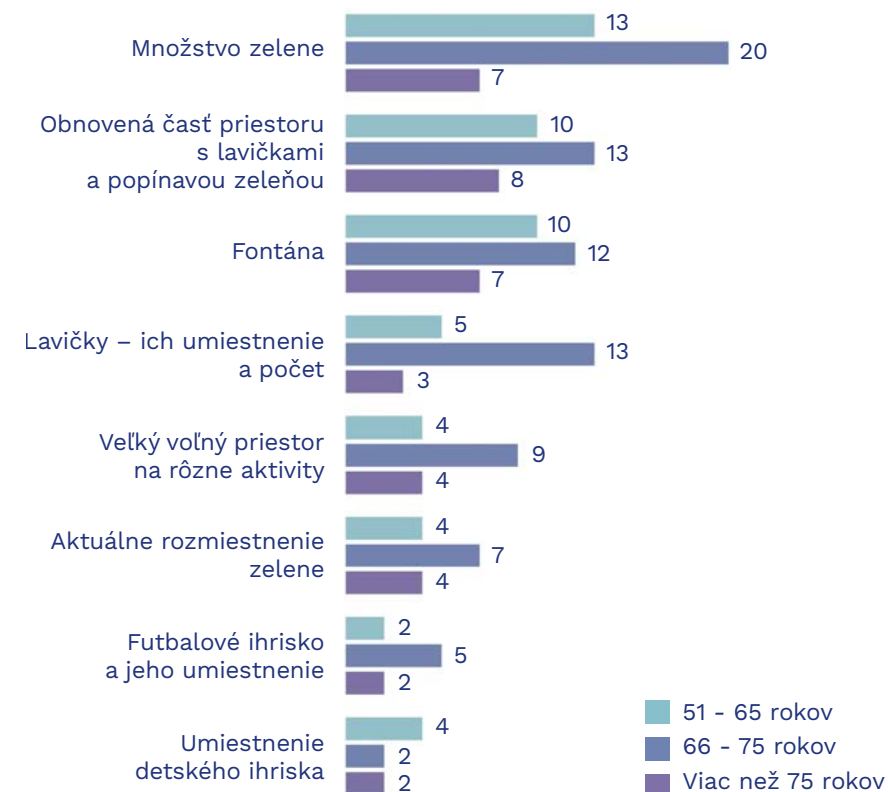
V kategórii "iné" boli odpovede ohľadom zavlažovania, parkovania, rozmiestnenia chodníkov a dve odpovede, ktorých autorom sa aktuálne nepáči v priestore nič.

Z odpovedí je tiež vidieť, že voľný priestor vnútrobloku a jeho **variabilitu využívania na rôzne aktivity** využívajú trochu viac muži ako ženy. V odpovediach o voľnom priestore na rôzne aktivity, futbalovom ihrisku a detskom ihrisku tvorili odpovede mužov v priemere viac ako 45%, čo je o niečo viac

ako ich celkové zastúpenie medzi respondentmi prieskumu. Najvýraznejšie bol pri týchto odpovediach opäť zastúpený vek medzi 35 a 50 rokov, podobne ako v predošlej otázke.

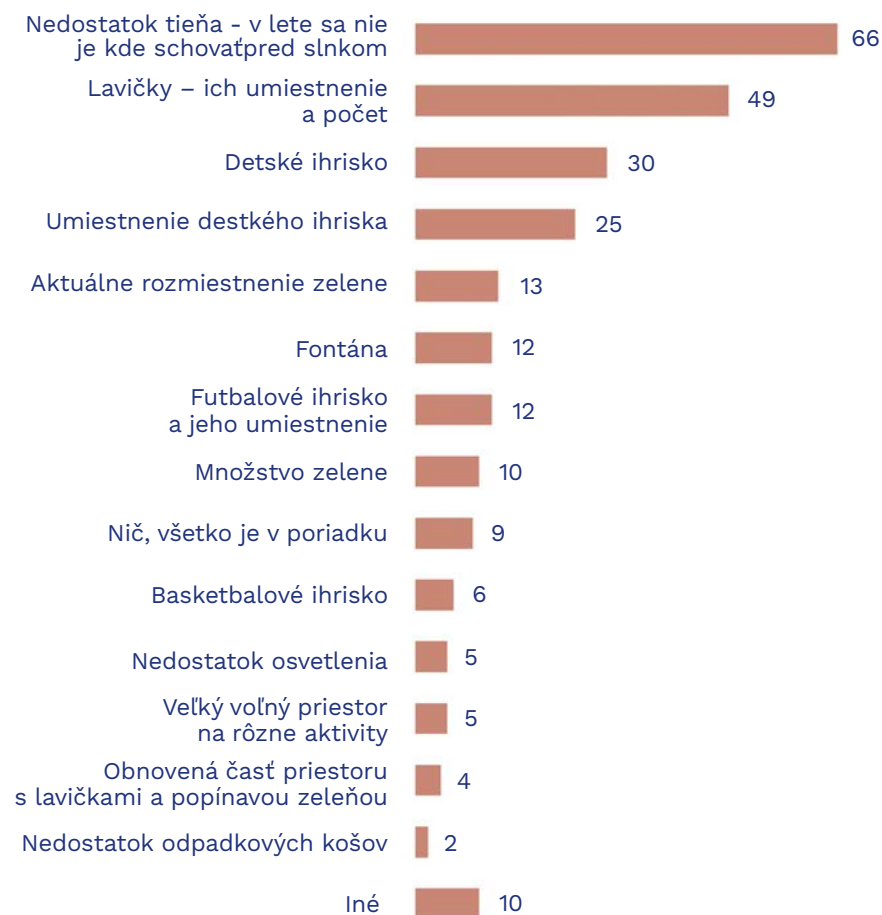
Vzhľadom na to, že sa v lokalite pohybuje veľa seniorov, boli samostatne vyhodnotené preferencie starších vekových kategórií. Vo vekovej **skupine nad 50 rokov** bolo inak zoradené to, čo sa obyvateľom a obyvateľkám páči, ako môžeme vidieť v grafe nižšie. Tejto skupine obyvateľov a obyvateľiek sa viac páči **obnovená časť územia s pergolou** a tiež im viac záleží na **lavičkách** v priestore. Veľmi podobnú spätnú väzbu sme dostali aj na osobnom stretnutí v Dennom centre seniorov, kde bolo spomínané, že prítomní používajú hlavne túto časť územia, keďže ju majú najbližšie.

Čo vám, naopak, na vnútrobloku prekáža a chceli by ste, aby sa do budúcnosti zmenilo?

138 respondentov a respondentiek

Respondenti mohli vybrať maximálne štyri možnosti z ponúknutého zoznamu. Obyvateľom a obyvateľkám **najviac chýba tieň** v letných mesiacoch, v ktorom by sa dalo schovať pred slnkom. Nedostatok tieňa vnímajú hlavne vekové skupiny medzi 26 až 35 rokov a nad 65 rokov.

Ľuďom tiež **nevyhovuje počet a umiestnenie lavičiek** – podľa odpovedí v nasledujúcej otázke ako aj na osobných stretnutiach je to preto, že je lavičiek málo a nie sú v tieni. Tento problém vnímajú hlavne ženy vo všetkých vekových skupinách.

Zmeniť by obyvatelia a obyvateľky chceli aj **detské ihrisko a jeho umiestnenie**. Okrem ponúknutých možností bolo najviac spomínané to, že by ľudia nechceli nič v priestore meniť. Toto bolo najčastejšie spojené s **obavou, že revitalizácia nedopadne dobre** a výsledok sa im nebude páčiť alebo nebude funkčný. Okrem toho bolo ešte navyše spomínané **doplnenie osvetlenia a odpadkových košov**, ktoré oboje trápí takmer výlučne miestne obyvateľky.

V kategórii „iné“ bolo spomínané ako problémové po jednom prípade fajčenie v priestore, venčenie psov, parkovanie a prítomnosť ľudí bez domova. Po dvoch bol spomenutý problém so zastaraným prostredím, nedostatkom parkovania a s nedostatočnou starostlivosťou o zeleň.

Ak by ste chceli svoje odpovede na predošlé dve otázky bližšie špecifikovať, tu je na to priestor:

60 respondentov a respondentiek

Najčastejšie bolo v pripomienkach spomínané **detské ihrisko** (25 odpovedí). Ľudia vnímajú, že **je zanedbané** a chceli by jeho revitalizáciu, aby mohlo byť naplno využívané deťmi. Niektorí obyvatelia by boli radi, aj keby sa **zmenilo umiestnenie** detského ihriska. Zhodnú sa však na tom, že by malo zostať v tieni, či už stromov alebo tieniacich prvkov, aby sa dalo naplno využívať aj v lete.

„Detské ihrisko je už nemoderné, chcelo by to vymeniť za niečo „lepšie“.“

„Detské ihrisko je otrasné, staré, malé a na zlom mieste, vôbec sem s deťmi nechodím a idem radšej na vzdialenejšie.“

„Preliezky by som navrhla do časti 1.“

„Ihrisko ďalej od cesty.“

„Umiestnenie je nevhodné, nakoľko je neustále znečisťované stromami, pod ktorými sa nachádza, preto by sa jeho poloha mohla upraviť, avšak so zachovaním zelene a zachovaním aspoň ako-takej časti ihriska v tieni.“

Okrem všeobecných komentárov ohľadom celkovo nevyhovujúceho stavu ihriska padlo aj niekoľko komentárov o tom, že vo vnútrobloku aj jeho okolí **chýbajú prvky pre staršie deti a mládež**.

„Detských ihrísk pre deti do 6 rokov je v okolí dostatok, chýbajú prvky pre deti staršie ako 6 rokov.“

„Budujú sa nové a nové ihriská s preliezkami, ale plochy pre vytvorenie vlastnej hry, ktoré často oceňujú aj teenageri, vymizli.“

Druhá najspomínanejšia téma bola **zeleň a jej údržba**. Tu respondenti a respondentky spomínali **zanechanie a zveladenie** existujúcej zelene, tiež žiadali jej **doplnenie**.

„Výborné je množstvo zelene a aj jej rozmiestnenie postačuje.“

„Vyhovuje nám hustejšia zeleň (stromy) pri domoch s číslami vchodov 55-60. V lete je tam príjemný tieň a je tam množstvo vtáctva.“

„Určite chceme veľa zelene (voľná tráva, stromy).“

„Zachovanie zelene, resp. odstránenie len starších častí porastov, stromov, ktoré by mohli zapríčiniť nehodu, mohli by byť nebezpečné.“

„Odmietam všetky akcie, ktoré by znižovali plochu zelene tak ako sa to robí.“

„Doplniť priestor výsadbou 50ks líp.“

„Niekde, kde by to pasovalo, viac kvetov.“

Okrem toho žiadali **lepšiu údržbu existujúcej zelene** a opakovane vyjadrovali obavu, že sa o zeleň nikto nestará.

„Zeľň okolo lavičiek je už niekoľko rokov bez údržby a revitalizácie.“

„Preriedenie zelene, nakoľko obmedzuje svetlo v bytoch a špiní balkóny.“

„Nové stromy sú nasadené v blízkosti alebo pod vzrastlými stromami, nikto nekontroluje stav starších stromov.“

Rovnako často, ako zeleň a údržba bol spomínaný aj **mobiliár a jeho doplnenie** do priestoru (23 odpovedí). Obyvatelia a obyvateľky by hlavne ocenili **doplnenie lavičiek** do priestoru, aby mali dostatok možností na sedenie.

„Chceme viac lavičiek!“

„Lavičiek je málo na počet užívateľov a tak isto veľa starých lavičiek je už v dezolátnom stave.“

„Z lavičiek vo vnútrobloku sú 4 v tieni a 4 na slnku, nemajú kde sedieť, porozprávať sa, oddýchnuť.“

„Viacero lavičiek, kde by ľudia sedeli oproti sebe, ale musia mať operadlá. Bez nich sú pre starších nanič.“

Pri lavičkách bol tiež spomínaný **piknikový mobiliár**.

„Vytvoriť miesto so stolmi a lavičkami na grilovanie alebo piknik.“

V téme mobiliáru bol tiež spomínaný **nedostatok odpadkových košov** vo vnútrobloku a s tým spojený neporiadok. Hlavne obyvatelky by tiež ocenili **doplnenie osvetlenia** priestoru.

„Málo odpadkových košov (prípadne stále preplnené, preto veľa smetia mimo košov).“

„Pridať koše na psie exkrementy.“

„V noci chýba nasvietenie / osvetlenie vo všeobecnosti.“

„Chýba osvetlenie chodníka v časti 1.“

„Stromy prerástli lampy a je tak tma.“

Ďalšou témou komentárov boli **plochy na šport** vo vnútrobloku. Tu boli však odpovede rozdelené na dva tábory - tí, ktorí by **športoviská v priestore chceli ponechať** a tí, ktorým **prekážajú**.

„Pri plánovaní priestoru, prosím nechať futbalové ihrisko, nakoľko sa tam vytvorila skupina rodičov s deťmi, ktorá sa o priestor stará (aj kosí trávu) a konečne po dlhom čase je priestor aktívne využívaný.“

„Futbalové a detské ihrisko chcem zachovať, ale samozrejme vynoviť, prerobiť na novšie, krajšie, bezpečnejšie.“

„Určite by sme prijali ohradené multifunkčné ihrisko kvôli športom ako je futbal, florbal, basketbal, volejbal.“

„V okolí nie je veľa voľných plôch, kde sa dá bezpečne si zahrať loptové hry. Ocenil by som zachovanie voľných priestorov.“

„Bývalé basketbalové ihrisko a tenisová stena možno nemali najšťastnejšie umiestnenie, ale za mňa tento druh ihrísk veľmi absentuje.“

Obyvatelia obhajujúci **zrušenie alebo presunutie športovísk** argumentovali hlavne **rušením pokoja**, napríklad hlukom, a dostatkom športovísk v blízkom okolí.

„Zrušiť basketbalové ihrisko pod oknami, aj volejbalové.“

„Futbalové ihrisko je veľmi zlé, triafajú loptu do áut a nie raz sme kvôli tomu parkovali inde + veľký hluk v lete do večera (sú tu blízko školské ihriská a Lokomotíva, kam môžu chodiť hrať).“

„Loptu kopú do áut, boli nie raz upozornení (tá istá partia) a žiadna zmena.“

Druhou témou, na ktorú sa názory respondentov líšili, bola **fontána** a prípadné **iné vodné prvky** v území. Ale aj v kontexte predošlých otázok o tom, čo sa ľuďom vo dvore páči je však zjavné, že fontánu by skôr chceli, len by potrebovala rekonštrukciu.

„Fontána - mohla by byť krajšia a čistejšia, ale pasuje do tohto priestoru.“

„Fontána je super, ale zaslúžila by si revitalizáciu, aj okolie pri nej, pridať možnosť posedenia.“

„Fontána je fajn aby tam bola, ale iný typ.“

„V lete namontovať pri lampách a ponad lavičky vodné rozprašovače vody pre schladenie vzduchu.“

Poslednou výraznou témou, na ktorú boli protichodné názory, bolo **parkovanie** vo vnútrobloku. Časť obyvateľov chce **parkovanie v priestore rozšíriť aj na úkor iných funkcií**, napr. športoviska, pretože je podľa nich v lokalite málo parkovacích miest.

„V časti 3 rozšíriť parkovisko pri výmenníkovej stanici z dôvodu blízkosti futbalových ihrísk a kúpaliska, čím by sa trocha zlepšila možnosť zaparkovať auto pri dovoze detí na tréningy. Terajšie ihriská v tejto časti sa nevyužívajú a je tam nedostatok tieňa.“

„Prosím v žiadnom prípade nezavádzať rezidenčné zóny, je potrebné budovať parkovacie miesta.“

Druhá časť obyvateľov však vníma **bezpečnostné riziká, ktoré parkovanie v blízkosti pobytových priestorov prináša** a preto by ho **radšej obmedzila**. Úbytkom parkovania by podľa nich vznikol ucelenejší a lepšie prepojený verejný priestor pre všetkých.

„Nechcem parkovisko pre autá.“

„Prekáža mi parkovanie vo vnútrobloku. Už súčasné parkovisko rozdeľuje neprirodzene časť 2 a časť 3. Ak by zaniklo, bol by priestor pre rozšírenie vnútrobloku.“

Okrem vyššie spomenutých tém bolo ešte okrajovo spomenutých niekoľko ďalších vecí, ktoré by chceli obyvatelia a obyvateľky na priestore dvorov zmeniť. Spomínané bolo napríklad **venčenie psov**, ktoré by niektorí obyvatelia chceli v priestore obmedziť.

„Chýba tu ohradený priestor, kde by psy mohli voľne behať (psičkári ich púšťajú aj tam, kde je to zakázané).“

„Zákaz venčenia psov tam, kde sú oddychové zóny.“

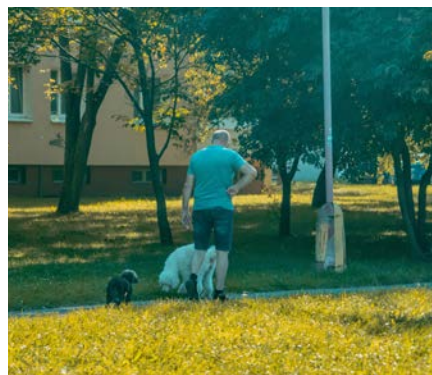
Obyvatelia tiež vyjadrovali svoje **obavy zo zmien**. Niektorí sa boja, že revitalizácia nedopadne dobre a preto **by radšej nemenili nič**.

„S výnimkou detského ihriska nevidím dôvod do priestoru zasahovať, o to viac, že tam boli v nedávnej minulosti vykonané investície (napr. do závlahového systému). Priestor považujem za vyhovujúci a estetický.“

„Do už zrekonštruovanej časti pri Stredisku sociálnych služieb by sa nemalo vstupovať okrem dosadenia dvoch stromov čo vyschli. Som proti zníženiu zelene a voľnej trávovej časti.“

V neposlednom rade bol spomenutý aj nápad na osadenie nejakého **umeleckého diela** do priestoru.

„Keďže je to väčší priestor, možno by bolo dobré umiestniť niekde aj umelecké dielo vsadené v zátiší.“

BUDÚCE MOŽNOSTI ROZVOJA VNÚTROBLOKU

Využíval / využívala by som vnútroblok radšej a / alebo častejšie, keby...

Sem doplňte svoje predstavy o tom, čo by v tomto vnútrobloku malo vzniknúť.

91 respondentov a respondentiek

Najčastejšie bolo aj tu spomínané detské ihrisko (45 odpovedí). Vnútroblok by ľudia viac využívali, keby bolo detské ihrisko **zmodernizované, bezpečné** a **slúžilo rôznym vekovým kategóriám** detí.

„Ak sa prerobí to hrozné detské ihrisko na moderné a pre menšie deti bezpečné, budeme tam celé leto.“

„Nové detské ihrisko s tieniacimi prvkami – ohradené.“

„Nejaká atrakcia pre staršie deti, nejaká vyššia šmýkačka alebo povrazová veža, niečo pre 10 plus.“

„Ihriská pre 6 rokov + (bez ihrísk 0 – 6 rokov).“

„Detské ihrisko vo forme „veľkého hradu“ v štýle ako je v Parndorfe, kde sa môže hrať resp. ložiť a šmýkať sa množstvo detí naraz.“

V rovnakom počte odpovedí (45) bola spomínaná **zeleň** a jej **kvalita a umiestnenie** vo vnútrobloku. Často bola spomínaná aj **ako tieniaci prvok** a priestor pre **pokoj a oddych**.

„Prírodná zóna s lavičkami pre oddych.“

„Viac kvetov, chodníčky pomedzi zeleň, kvety.“

„V blízkosti žije veľké množstvo starších obyvateľov, ktorým viac vyhovuje pokojné miesto na oddych a prechádzky!“

„Taký menší park.“

„Viac možností na oddych, ako hojdacie siete, lavičky...“

Tiež bola spomínaná výhoda **veľkého voľného priestoru**, ktorý ponúka **variabilitu využitia** a priestor pre **rôzne vekové skupiny ľudí**.

„Voľná trávnatá plocha na sedenie na tráve.“

„Časť voľnej plochy by som ponechal na aktivity.“

„Skôr by platilo, že ak by sa zmenil charakter vnútrobloku, tak by som ho nevyužívala. V súčasnosti ho využívajú všetky generácie, každá iným spôsobom.“

Veľa sa spomínalo aj **doplnenie mobiliáru**, hlavne sedenia, ale spomínané boli aj **odpadkové koše, osvetlenie** a **fontánka s pitnou vodou**.

„Viac lavičiek, smetných košov a odpočinkových zón.“

„Keby pribudol mobiliár, pribudli lavičky, pergoly.“

„Keby bolo dostatočne osvetlené v nočných hodinách.“

So zeleňou je samozrejme spojená aj **údržba**, ktorá bola tiež opakovane spomínaná v odpovediach.

„Starť sa o ovocné stromy, ktoré sa tam nachádzajú (čerešňa, slivka, figa, orech), prípadne rozšíriť o ďalšie.“

„Je tu veľa zelene a dosť aj tieň, čo je super, tomu sme radi, ale ak sú nejaké stromy choré, radšej ich nemať ako by ohrozovali ostatných.“

V spojení so zeleňou by si ľudia tiež želali ponechať a doplniť **zatienené priestory** vo vnútrobloku, aby mohli priestor plnohodnotne využívať aj v lete.

„Viac lavičiek a viacej tieňa.“

„Detské ihrisko – v tieni stromov je to výborné.“

„Vpredu [pred SSS] sú lavičky, ale keď je veľké slnko, tak tam sa sedieť nedá, iba zrána a k večeru.“

Okrem údržby zelene ľudia apelovali aj na **údržbu fontány**, ktorú si viacerí z nich **prajú zachovať**, aj keď nie vždy v pôvodnej forme.

„Zmodernizovať vodný prvok – súčasná fontána je stále pokrytá nechutným čiernym povlakom,“

„Fontána by si zaslúžila tiež obnovu a hlavne lepšie využitie priestoru okolo nej.“

„Chýbajú tu malé jazierka ako sú na Hlbokej ulici.“

Takmer tretina ľudí tiež spomínala, že im v priestore chýba lepšie vybavenie na **rôzne športy**, či už futbal, basketbal, alebo bicyklovanie detí.

„Ocenil by som multifunkčné ihrisko.“

„Sieť na bedminton, volejbal.“

„Futbalové ihrisko s brámkami, rovný priestor pre bicyklovanie a kolobežky.“

„Časť na beh prípadne korčuľovanie.“

Niekoľko ľudí popri športovom vybavení samostatne spomenuli **potrebu cykloinfraštruktúry** v lokalite.

„Parkovanie bicyklov.“

„Pospájať chodníky tak, aby mohla vzniknúť dráha na korčuľovanie / bicyklovanie pre deti.“

Okrem športovania by tu ľudia radi mali príležitosť robiť aj iné **voľnočasové aktivity** nielen pre dospelých, napríklad **pingpong, šach, workout, či kolky**.

„Pitná voda pre verejnosť, lezecká stena pre deti, cyklocrossová dráha, nadrozmerne šachy, kolky, domčeky na stromoch, detské bludisko.“

„Ak by sa dalo aj ohniská na opekačku a grilovanie.“

„Komunitná záhrada, piknikové stoly, stolný tenis.“

„Niečo na cvičenie – workout alebo niečo pre seniorov.“

Časť respondentov by chcela v lokalite vytvoriť **miesto na venčenie psov**, nie všetci s tým však súhlasili.

„Vyhradené veľké venčoviisko pre psov s rôznymi preliezkami a atrakciami pre nich.“

„Možnosť venčenia psov, najlepšie voľná časť, spolu s lavičkami je to milé spríjemnenie pre dôchodcov, ktorí majú často zvieratko.“

Niektorí obyvatelia sa tiež vyjadrili, že by ocenili **priestor na komunitné aktivity**, či už grilovanie, záhradkárčenie alebo len obyčajné stretávanie sa. Tu tiež treba podotknúť, že bol **veľký záujem o komunitnú záhradu** na druhej strane ulice (V. Clementisa 21) a stále sa ozývajú noví záujemcovia.

„Keby sa vytvorili priestory umožňujúci vznik malých komunit. Keby vo vnútrobloku cítiť život, vnímať ľudí.“

Niekoľko respondentov spomenulo aj **ponechanie možnosti parkovania** vo vnútrobloku, prípadne doplnenie nových.

„Veľký parkovací dom.“

„Viac parkovacích miest aj pozdĺž ďalšieho bloku.“

Bola aj skupina obyvateľov, primárne zložená z ľudí nad 65 rokov, ktorá by **nechcela na priestore nič meniť**.

„Faktomuto vnútrobloku niečo chýba? Projekt presmerujte tam, kde to je potrebné.“

„Sme spokojné tak, ako to je.“

Okrem toho bolo aj niekoľko iných nápadov, ktoré sa nedali zaradiť do predošlých tém. Niektorí by chceli **pridať do priestoru umenie** alebo **altánok**, padol tiež návrh osadiť do priestoru **AED (automatický externý defibrilátor)** vzhľadom na blízkosť bývania pre seniorov. Spomenutá bola aj **bezpečnosť priestoru**, ktorá by mala byť viac kontrolovaná.

„Vytvoriť nejaké zátišie a tam dať umelecké dielo, aby ten priestor nabral aj iný kultúrny rozmer.“

„Vhodné umiestnenie AED vzhľadom na hustotu obyvateľov + SSS + lokotka + kúpalisko.“

„Pomohlo by aj keby týmto vnútroblokom prešli policajti a skontrolovali bezpečnosť detí i seniorov.“

Kde by ste chceli, aby boli umiestnené jednotlivé funkcie a aktivity v rámci vnútrobloku do budúcnosti?

Prosíme, vyberte pre každú funkciu alebo aktivitu iba jedno umiestnenie – tam, kam by sa podľa Vás hodila najviac.

134 respondentov a respondentiek

Respondenti tu mohli vybrať jedno umiestnenie pre jednu aktivitu. Mohli vybrať aj rovnaké umiestnenie pre všetky aktivity, ale to neurobil žiaden z nich. Priestor bol rozdelený na 3 časti na základe diskusie na verejnom stretnutí.

Časť 1

Časť s pergolou a sedením nachádzajúca sa najbližšie k Stredisku sociálnej starostlivosti.

Časť 2

Časť s voľnou plochou, futbalovými brámkami a starým detským ihriskom.

Časť 3

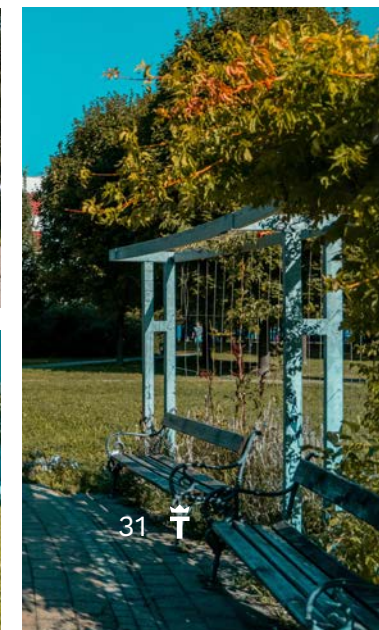
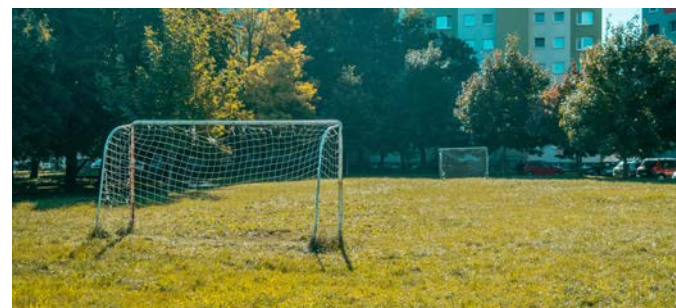
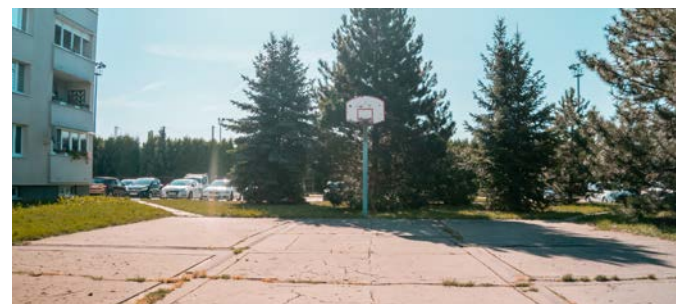
Časť so starým basketbalovým ihriskom priamo pod oknami bytoviek.

Nie v tomto vnútrobloku

Okrem týchto štyroch možností bola ešte možnosť „**Inde vo vnútrobloku**“, ktorá tiež vzišla z verejného stretnutia, kde sa spomínalo viacero vecí, ktoré by mali byť niekde inde ako vo vyznačených častiach. Ukázalo sa však, že ľudia túto možnosť v dotazníku veľmi nevyužili, pravdepodobne preto, že ako je zjavné z mapy, veľa priestoru v riešenom území už neostáva. Najčastejšia aktivita, ktorú by ľudia dali inam do vnútrobloku je **venčenie psov**, ostatné aktivity boli v tomto umiestnení spomenuté iba minimálne.

Aké prvky by mali byť súčasťou detského ihriska v tomto vnútrobloku?

Prosíme, vyberte maximálne 4 možnosti, ktoré sú pre vás najdôležitejšie.

130 respondentov a respondentiek

Najžiadanejšími sú hojdacie prvky a naopak najmenej žiadané sú zvukové prvky ihriska. Okrem týchto daných možností vybralo päť ľudí aj možnosť „Iné“, kde uviedli, že by si želali aj prvky pre väčšie deti, napríklad povrazovú vežu, labyrint a workoutové prvky aj pre seniorov.

Čo by vo vnútrobloku určite nemalo vzniknúť, prípadne čoho sa tu obávate?

Sem nám napíšte, aké máte z revitalizácie obavy, prípadne čo by ste v tomto priestore nechceli mať.

94 respondentov a respondentiek

Obavy obyvateľov sú pomerne rôznorodé, avšak dajú sa združiť do niekoľkých kategórií. Najviac ľudí sa obáva **zníženia množstva zelene** a s tým spojeného **oteplenia priestoru**.

„Úbytku zelene pri bytových domoch v časti 1. Na jar tu hniezdi množstvo vtákov a zeleň vytvára zvukovú bariéru a potrebný tieň, hlavne v lete.“

„Zničenia trávy, vysekanie stromov a nahradenie novými, vysypanie štrku.“

„Nechceme výraznú redukciu zelene pod vchodmi 55 – 60.“

„Snažiť sa o najmenej betónu a dlažieb, zvyšujú teplotu okolia – chodníky prerastnuté. Plánovať zelené strechy a fotovoltaiku.“

Druhá najčastejšia obava je **preplnenie priestoru**, hlavne **vytvorenie ďalšieho parkovania**, ktorého je už teraz vo vnútrobloku dosť veľa. Tiež sa však niektorí obávajú preplnenia priestoru rôznymi prvkami tak, že **neostane dostatok voľného, variabilne využiteľného priestoru**, prípadne **zastavania priestoru**.

„Obávam sa zo stiesneného priestoru.“

„Nezvyšoval by som parkovacie plochy, určite by som zachoval súčasný rozmer zelene. Určite nie žiadna výstavba iných zariadení alebo objektov mimo obnovy súčasných - ihrisko, detské ihrisko atď.“

„Parkovanie. Už súčasné parkovisko rozdeľuje neprirodzene časť 2 a časť 3. Ak by zaniklo, bol by priestor pre rozšírenie vnútrobloku. Parkovanie poriešiť mimo vnútrobloku.“

„Obávam sa, že každý voľný priestor bude obsadený nejakým "prvkom" a nebude možné si len tak zakopať s deťmi, deti sa nebudú mať kde zahrať naháňačku.“

„Nemali by vzniknúť komunitné záhrady, veľké jazerá a nemalo by prísť k zahusťovaniu ďalšími prvkami (s výnimkou lavičiek a sedení).“

„Žiadne nové bytovky a podobné veci.“

Obyvatelia sa tiež obávajú **združovania cudzích ľudí v priestore okolo ich domovov**, čo sa prejavilo rôznymi nenávisťnými komentármi na adresu ľudí bez domova, mládeže, prisťahovalcov a podobne. V tomto kontexte sa niektorí ľudia boja aj **vzniku komunitnej záhrady**, a to napriek tomu, že niekoľko z ich priamych susedov už využíva záhradu na druhej strane ulice.

„Nechcem tu mať viac lavičiek (zdržujú sa tu bezdomovci, v noci na nich sedia opilci).“

„Mám obavy z jazierka, ktoré je pekne spravené, že sa tam v lete budú namáčať bezdomovci a ho znečistia.“

„Futbalové ihrisko plné vulgárnych ľudí.“

„Azylový dom, stanové mestečko, bytovú výstavbu, výrobu.“

„Určite by sa nemalo ísť cestou ako na Hlbokej, resp. budovať komunitné záhrady, ktoré sú v mestskom priestore úplnou zbytočnosťou.“

Ľudia sa tiež boja toho, že v priestore bude **hluk**, ktorý ich bude rušiť, **hlavne v nočných hodinách**. S tým súvisí aj obava, že budú nové prvky v priestore osadené **príliš blízko okien**, hlavne čo sa týka športových plôch.

„Lavičky umiestnené tesne pod balkónmi a oknami, kopili by sa tam mladí ľudia a rušili by nočný klud. Tiež ihrisko s loptovými hrami aby nebolo umiestnené v tesnej blízkosti balkónov / okien bytoviek (najmä v letných mesiacoch). Na Ul. J. Slotta ľudia hrávali basketbal v nočných hodinách!!!“

„Chceme klud.“

„Ak pribudnú lavičky, tak pribudne nočný hluk a bezdomovci, treba to riešiť citlivo. Lavičky radšej nie!“

„Nemali by byť zariadenia vytvárajúce hluk – amplióny; dráhy na mobilné hračky, bicykle..., lebo to veľmi ruší v okolitých bytoch.“

„Hlučný športový areál (vnútroblok = ohraničenie bytoviek a ozvena).“

Výrazná je tiež **obava z neporiadku a nedostatočnej údržby**, premietnutá hlavne v nechcení **priestoru pre psy a vodnej plochy**, ale týkajúca sa aj zelene a už spomínaného združovania cudzích ľudí.

„Obávam sa, že mesto sa v budúcnosti nedokáže postarať o čistotu a poriadok.“

„Mali by mať vyhradený a oplotený priestor, kde by sa psi vyšpinili a kde by mohli behať bez vodítka.“

„Vodné prvky, kaskády – zvýšený výskyt komárov v letnom období.“

Okrem týchto kategórií majú ešte ľudia obavu z **bezpečnosti priestoru, zo zlého osvetlenia, zo zrušenia aktuálnych funkcií priestoru, prípadne z fajčenia** v priestore.

„Obávam sa vandalizmu, takže určite kamerový systém.“

„Areál stále pod dohľadom mestskej polície (kamery, hliadky) a aby tam nevysedávali vandali, ktorí by svojim správaním vyháňali z areálu mamičky s deťmi.“

„Osvetlenie zdravotne nevhodné, príliš biely odtieň, príliš silné, príliš vysoko umiestnené.“

„Že sa zrušia ihriská na futbal, tenis a basketbal na betónovej ploche. Deti sa nebudú mať kde učiť bicyklovať, či len vybehať.“

„Mal by tam byť zákaz fajčiť.“

Priestor na vaše postrehy a pripomienky:

49 respondentov a respondentiek

Najviac ľudí v pripomienkach spomínalo **úpravu detského ihriska** a všeobecne jeho zachovanie. Tiež bolo spomínané jeho umiestnenie v tieni a pridanie rôznorodejších prvkov pre staršie aj mladšie deti.

„Určite by tu malo byť „multifunkčné“ a detské ihrisko, aby bolo možné deti „vypustiť“ pred barák a nemuselo sa chodiť so sprievodom mimo/k VÚCke.“

„Pri detských ihriskách vybudovať viac lanoviek, lebo deti ju majú v oblube a musia čakať v poradí, nakoľko je len jedna na ihrisku za VÚC.“

Často bola spomínaná tiež **zeleň a jej údržba**, ktorú by obyvatelia chceli zlepšiť.

„Vedľa parkoviska vysadiť stromy. Pridať nízku zeleň, prípadne ďalšiu väčšiu funkčnú fontánu. Pridať nejaké kvety – trvanlivé, aj v záhonoch.“

„Treba uvažovať o zelených strechách na plochých terasách (aj na malometrážnych bytoch).“

„Osobne by som viac doporučoval sa venovať údržbe.“

„Voľná trávnatá plocha je fajn, to by som moc neuberal, nie je veľa takých priestorov – nechal by som ju na rôzne využitie.“

„Máme radi tunajší pokoj a zeleň.“

Spomínané boli aj možnosti na **športovanie**, hlavne v kontexte existujúcich plôch na futbal, volejbal a basketbal.

„Obnoviť asfaltové povrchy v časti 3.“

„Na trávnom futbalovom ihrisku v časti 2, t. j. 2 brány a pokosená tráva hrávajú deti cca predškolační – 1. stupeň každý deň futbal. Chodia sem aj deti z T. Tekela, keďže nemusia prechádzať cez žiadnu cestu, bolo by fajn im túto možnosť zachovať, pretože menšie deti t.j. 1. stupeň rodičia samé nepustia na Lokotku.“

Aj k priestoru na **oddych a posedenie** mali obyvatelia pripomienky, opakovane v spojení s blízkosťou Strediska sociálnej starostlivosti a teda **vyšším počtom seniorov v okolí**.

„V časti 1 by som prijala nejaké piknik stoly, alebo viac lavičiek, /prípadne hojdacie siete/ keďže tam chodia celé partie rodičov s deťmi cez deň a súčasná kapacita lavičiek často nestačí.“

„Pre starších trochu viac lavičiek pre odдых, prípadne stolík a lavičky okolo.“

„Úpravy je potrebné robiť v zmysle vekového zloženia priestoru. Sídliisko zostarło a deti tu majú pokryté všetky požiadavky na existujúcich ihriskách.“

Okrem lavičiek bol pripomienkovaný aj **iný mobiliár**, hlavne **osvetlenie a povrchy** v lokalite.

„Prosím aj o pridanie osvetlenia na chodník okolo fontány.“

„Chodník spraviť pri činžiaku vchod 21, 22, 23, a taktiež je tam zlé osvetlenie chodníka pri vchode 23, ako sa ide ku kontajnerom. Cesta rozbitá, nikto si to nevšima – my sme starší, môžeme na tom spadnúť!“

„Žiadam, aby vnútroblok Ul. J. Slottu 5 – 10 mal konečne asfaltové povrchy chodníkov a parkoviska. Momentálne čo tu máme, po tom sa nedá chodiť.“

Pripomienky padli aj k **parkovaniu**, niektoré sa týkali jeho obmedzenia, niektoré, naopak, boli za jeho rozšírenie.

„Aktuálne je problém s parkovaním, tak by som prijal aj vyčlenenie miesta na viac parkovacích miest aby sa tento priestor využil aj trochu inak.“

„Nepotrebujem ihrisko, ani lavičky atď., len chcem viac parkovacieho miesta.“

„Podzemné garáže na všetkých sídliskách a po celom meste. Treba dostať parkujúce autá pod zem a zrazu bude v Trnave stokrát viac priestoru pre obyvateľov a pre ich aktivity.“

Niektorí obyvatelia v pripomienkach vyjadrovali aj **obavy zo zmien** v priestore a z **narúšania nočného pokoja**, momentálne aj do budúcnosti. V spojitosti so zmenami bola spomenutá aj **bezpečnosť** priestoru.

„Určite riešiť zmenu citlivo, aby sa minimálne narušil ráz vnútrobloku.“

„Dôraz na osvetlenie dvoch chodníkov časť 1 a medzi časťou 1 a 2 od Ul. J. Slottu po Ul. V. Clementisa, aj kde sú / budú lavičky, čo odrádza opilecké party, zvyšuje pocit bezpečnosti.“

Tiež boli v malých počtoch spomenuté aj iné témy, napríklad **venčenie psov**, pripomienky k **fontáne**, prípadne zriadenie **komunitnej záhrady, knižnej búdky** alebo **holubníka**.

„Nemali by sa tu venčiť psy, pretože sa tu hrajú deti.“

„Venčenie psa možné v celom riešenom území.“

„Bolo by prosím možné zriadiť vo vnútrobloku niečo ako knižnú búdku?“

„Páčilo by sa mi, keby tu bol priestor aj pre zvieratá okolo nás – krmidlá a podobne. Možno vybudovanie holubníka, kam by sa holuby snád' nastahovali zo stromov, z ktorých znečisťujú autá.“

Okrem tematických pripomienok **vyjadrilo niekoľko obyvateľov aj poďakovanie** za to, že sa mohli vyjadriť k budúcej podobe priestoru.

„Ďakujem za dotazník aj online a že načúvate obyvateľom Trnavy :)“

„Iba ďakujeme, že máte snahu nám to tu zmeniť k lepšiemu.“

AKO ĎALEJ

Podrobne spracované očakávania obyvateľov a obyvateľiek k budúcnosti lokality a návrh odporúčaní pre ďalšie kroky.

ZHRNUTIE ODPORÚČANÍ OBYVATEĽOV A OBYVATELIEK

Obyvatelia sa vo všeobecnosti vyjadrovali **skôr pozitívne k aktuálnemu charakteru priestoru**, bolo by teda žiaduce ho do značnej miery zachovať. Základnými kvalitami priestoru sú pre ľudí hlavne jeho pokoj a oddelenosť od rušných ulíc, **pokojná atmosféra, veľké množstvo zelene a veľký voľný priestor**, vďaka ktorému môžu vnútroblok využívať rôzni obyvatelia podľa svojich potrieb a nerušiť sa pri tom.

„V súčasnosti ho využívajú všetky generácie, každá svojím spôsobom (pričom sa nerušia – napr. deti hrajúce futbal na trávnom ihrisku a seniori využívajúci stretnutia v priestore pod pergolami) a zmena charakteru vnútrobloku by túto harmóniu narušila.“

Dostatok zelene

Asi najdôležitejším prvkom vo dvoroch je pre obyvateľov zeleň, ktorú si cenia, chceli by ju zachovať v čo najväčšom rozsahu a aj doplniť a diverzifikovať. Stromy sú žiadané najmä **kvôli tieneniu v lete**, ale aj z estetického hľadiska. Obyvatelia by tiež privítali **viac kvetovej výsadby** v priestore, prípadne aj rôznu **zeleň s náučnou funkciou**, napríklad pre potreby prilahlej materskej školy.

„Pridal by som výsadbu drevín a posedenia – ideálne v lete na ochladenie a oddych.“

Špecificky cenená je zeleň na pergolách v časti 1, ktorú by si viacerí želali rozšíriť tak, aby poskytovala viac tieňa v lete a zmestilo sa pod ňu viac sedenia. Tu si tiež dokážu obyvatelia predstaviť kvetinovú výsadbu a **vytvorenie pokojnej zelenej zóny**, ktorá by okrem iného slúžila obyvateľom Strediska sociálnych služieb **na prechádzky a trávenie času**.

„Mala by tu byť vyslovene oddychová kludová zóna. V blízkosti žije množstvo starších obyvateľov, ktorým viac vyhovuje pokojné miesto na oddych a prechádzky.“

Žiadaná je tiež **trávnatá plocha**, ktorú by obyvatelia radi nechali **otvorenú na rôzne aktivity** – od aktuálneho neformálneho futbalového ihriska až po piknikovanie a prechádzky so psíkmi.

„Hlavne zachovajte zeleň. Rodinám s deťmi na vyžitie stačí čistá trávnatá plocha. Oni si radi prinesú svoje deky a nejaké tie hračky pre deti a keď odídu, tak pre nás s odrastenými deťmi tam zostáva krásna trávnatá plocha.“

Niekoľko ľudí prejavilo **záujem o komunitnú záhradu**, ktorý potvrdzuje aj veľký záujem prejavovaný o prvú mestskú komunitnú záhradu na Ulici V. Clementisa 21, otvorenú na jar 2023.

„Pod balkónmi Ul. J. Slottu 5-7 si viem predstaviť komunitné záhradky, v menšom rozsahu ako je momentálne na Ul. V. Clementisa.“

Detské ihrisko

Aj keď ihrisko v tomto priestore nie je dominantnou funkciou, veľa z opýtaných by si ho želalo zrevitalizovať tak, aby spĺňalo moderné štandardy hry a bezpečnosti. Určite by však **detské ihrisko nemalo prebiť iné funkcie priestoru**, väčšine obyvateľov približne vyhovuje jeho rozsah a predstavovali by si možno **iba drobné rozšírenie**. Umiestnenie ihriska v časti 2 je žiaduce, diskutovalo sa však o jeho väčšom **odsadení od okien bytoviek, pre hluku**. Tiež niekoľko ľudí navrhlo lepšie chránenie ihriska pred slnkom stromami, prípadne inými **tениacimi riešeniami**,

ktoré niektorí považujú za bezpečnejšie ako stromy.

„Taktiež detské ihrisko a jeho poloha. Umiestnenie je nevhodné, nakoľko je neustále znečisťované stromami, pod ktorými sa nachádza, preto by sa jeho poloha mohla upraviť, avšak so zachovaním zelene a zachovaním aspoň ako takej časti ihriska v tieni.“

Konkrétne prvky, ktoré by obyvatelia na detskom ihrisku chceli sú **hojdacie prvky** (95 odpovedí), **šmyklavka** (75), **športové prvky pre deti**, napr. hrazdy, mini lezecká stena, a pod. (66), prvky pre deti do 6 rokov (54), pieskovisko (45), kolotoč (41), trampolína (37), vodné prvky (28), a najmenej žiadúce sú zvukové prvky (9). Viacero opýtaných spomenulo, že by boli žiaduce aj prvky pre väčšie deti, ideálne by teda bolo ihrisko s rôznymi prvkami využiteľnými väčšími aj menšími deťmi.

„Určite by tu malo byť “multifunkčné” a detské ihrisko, aby bolo možné deti “vypustiť” pred barák a nemuselo sa chodiť so sprievodom mimo / k VÚCke.“

Variabilný priestor na aktivity nielen pre deti

Jednou s najviac cenených kvalít priestoru je podľa opýtaných jeho **variabilita využitia na rôzne aktivity a pre rôzne skupiny ľudí**. Radi by túto variabilitu zachovali aj do budúcnosti, preto by boli vďační za to, aby sa časti vnútrobloku nechali ako voľné zelené priestory.

„Vnútroblok je oázou zelene na sídlisku a zároveň priestorom, kde – bez veľkého vzájomného rušenia – môžu relaxovať všetky generácie. Dostatok trávnatých plôch poskytuje priestor pre sedenie na dekách, hranie detí, hranie futbalu, bedmintonu a pod., relax starších (i pod pergolami).“

Tiež však vnímajú, že aj **herný a športový mobiliár určený nielen pre deti**, napríklad pingpongové stoly, petangové ihrisko alebo workoutové prvky, by priestor pozitívne oživil.

„Lezecká stena pre staršie deti, cyklocrossová dráha,

nadrozmerné šachy, kolky so zavesenou guľou, domčeky na stromoch, tieniace paravany.“

Zachovanie vodného prvku

Existujúca fontána by obyvatelia chceli buď zrevitalizovať alebo nahradiť novou, modernejšou, ale **fontánu ako prvok by väčšina chcela zachovať**. Tiež bolo opakovane navrhované osadenie **sedenia na okraj fontány**, aby slúžila ako miesto stretávania a mala aj inú ako estetickú funkciu.

„Fontána by si zaslúžila tiež obnovu a hlavne lepšie využitie priestoru okolo nej.“

Priestor na šport

Aj keď sú asfaltové športoviská v časti 3 momentálne využívané minimálne, obyvatelia by privítali mať vo dvoroch aj **priestor na hranie loptových hier a iné športové aktivity**. Iba zopár ľudí by si želalo multifunkčné ihrisko, obyvatelia si skôr želajú obnoviť zanedbané ihriská v časti 3 a ponechať futbalové ihrisko skôr neformálne ako doteraz, len lepšie upravené. Viacerí respondenti z rôznych vekových kategórií by využívali aj **workoutové prvky**.

„Aby bolo multifunkčnejšie – workoutová časť, časť na loptové hry, časť na beh prípadne korčuľovanie.“

Chodníky

Obnova povrchov peších ťahov cez územie je žiadaná, hlavne zo strany starších obyvateľov, ktorí sa boja, že na nerovnom povrchu zakopnú. Tiež je žiadané **premýšlenie peších trás tak, aby odzrkadľovali reálny pohyb ľudí** – na niekoľko smerov sú chodníky vyšliapané do trávy, pretože spevnené prepojenie chýba.

„Vytvoriť lepšie napojenie pre chodcov z časti 2 do časti 3, v súčasnosti chodci chodia po ceste a parkovisku. Lepšie pešie napojenie cez časť 1, ak človek vyjde z

prechodu Ul. V. Clementisa 19 a chce prejsť cez časť 1 na Ul. J. Slottu, tak musí ísť obchádzkou okolo, pretože tam chýba chodník.“

Okrem pohybu chodcov územím prechádzajú aj cyklisti, pre ktorých by si tiež niektorí obyvatelia žiadali doplniť infraštruktúru. Treba však poznamenať, že **cyklotrasa vedie popri bytovkách** na Ulici V. Clementisa popri ceste. Niektorí obyvatelia by si tiež žiadali **vytvorenie okruhu pre deti na odrážadlách**, bicykloch a korčuľiach, aby sa mohli v rámci hry a učenia na nich voziť v bezpečnejšom prostredí.

„Širšie chodníky aj pre cyklistov, ktorí prechádzajú územím. Parkovanie bicyklov.“

Parkovanie

Na parkovanie v lokalite sú dva **protichodné názory** – niektorým obyvateľom chýbajú parkovacie miesta a chceli by plochy na parkovanie rozšíriť, iní zase vnímajú parkujúce autá ako hrozbu pre hrajúce sa deti a chceli by aj existujúce parkovacie plochy zmenšiť.

„Viac parkovacích miest aj pozdĺž ďalšieho bloku.“

„Súčasnú parkovisko rozdeľuje neprirodzené časť 2 a časť 3. Ak by zaniklo, bol by priestor pre rozšírenie vnútrobloku. Parkovanie vyriešiť mimo vnútrobloku.“

Vnútroblok je aktuálne súčasťou rezidenčnej parkovacej zóny R6, ktorá bola zavedená až po zozbieraní dát v dotazníkovom prieskume, takže je možné, že sentiment voči parkovaniu sa medzi obyvateľmi po čase zmenil.

Zvýšenie bezpečnosti priestoru

Napriek tomu, že väčšina ľudí považuje vnútroblok za pomerne bezpečný priestor, nájdu sa aj ľudia, ktorí by chceli bezpečnosť priestoru zlepšiť. Navrhované boli častejšie hliadky mestskej polície, ale hlavnou pripomienkou na túto tému bolo **lepšie osvetlenie priestoru**.

„Zvýšiť počet osvetlenia chodníkov... mnohé časti sú úplne bez osvetlenia.“

„Prosím o pridanie osvetlenia na chodník okolo fontány.“

Niektorí respondenti a respondentky by tiež v mene bezpečnosti neradi umiestňovali do priestoru viac lavičiek, pretože sa na nich zdržiavajú ľudia bez domova, prípadne podgurážení susedia. Takýchto názorov však bolo iba zopár.

Venčenie psov

Aj keď viacero respondentov označilo, že by nechceli venčenie psov ako aktivitu v tomto vnútrobloku (35 odpovedí), viac ľudí by si vedelo predstaviť, že by sa **psy venčili aj v jednej z častí vnútrobloku** (57 celkovo

Tu ich môžu voľne pustiť a z oplotenej časti sa im nestratia a ani nevyšpinia mimo priestor.“

Lepšia údržba priestoru

Okrem nových prvkov a funkcií obyvatelia opakovane spomínali aj **nedostatočnú údržbu priestoru, hlavne zelene**. Tiež však údržbu povrchov, osvetlenia, ihrísk, a pod., aby bolo zabezpečené, že po obnove zostane priestor ešte dlho pekný a príjemný na využívanie.

„Ak sú nejaké stromy choré, radšej ich nemať ako by mali ohrozovať ostatných.“

„Fontána špinavá, pod lavičkami špina, ani raz za rok to neprídu upratať, zelina na jeden meter.“

Obavy z revitalizácie

Viacero obyvateľov v dotazníku aj na osobných stretnutiach vyjadrilo **obavy z toho, že revitalizácia riešený verejný priestor skôr zhorší ako vylepší**. Často následne hovorili, že vlastne revitalizovať netreba, priestor im stačí taký, aký je teraz. Medzi opakované obavy patria zle vynaložené verejné prostriedky, teda že sa na obnovu minie zbytočne veľa peňazí, zničenie nie tak dávno obnovených prvkov priestoru, ako sú pergola a závlaha, prípadne zaplnenie priestoru veľkým množstvom stavieb a prvkov tak, že sa stratí jeho priestorový a vzdušný charakter.

„Pozrite sa na úvodnú fotku tohto dotazníka. Fakt tomuto vnútrobloku niečo chýba? Projekt presmerujte tam, kde to je potrebné.“

„Momentálny stav vyhovuje!“

Práve po vypočutí takýchto obáv sme sa rozhodli urobiť **dlhší participatívny proces** pre túto lokalitu ako pri predošlých projektoch, aby sme si vypočuli rôzne názory obyvateľov a vedeli si vytvoriť lepšiu predstavu o tom, ako by mal priestor do budúcnosti vyzeráť.

vo všetkých troch častiach). O venčenie v časti 1 majú záujem hlavne obyvatelia a obyvatelky malometrážnych bytov, z ktorých viacero má psov a chceli by s nimi tráviť čas vonku.

„Možnosť venčenia psov, najlepšie voľná časť, spolu s lavičkami je to milé spríjemnenie pre dochodcov, ktorí často majú zvieratko.“

Zopár respondentov uviedlo, že by si vo vnútrobloku želali aj oplotený výbeh pre psy. Žiadanejší je však skôr **spoločný priestor, ktorý by mohli okrem iných využívať aj psíčkari**, k čomu samozrejme patrí aj dostatok odpadkových košov, prípadne dostupnosť vrecúšok na exkrementy.

„Aby deti mohli voľne behať po tráve je potrebné ohradiť - vyčleniť časť pre venčenie psíkov.“

MAPA PRIANÍ OBYVATEĽOV - ČASŤ 1

so schematickým vyznačením zón

**Doplnenie sedenia
v celej časti 1**
hlavne v blízkosti
bytov pre seniorov

Fontána
ako prvok je žiadaná, ale
možno nie v aktuálnej podobe

Vyšliapané chodníky
potreba doplnenia
bezbariérových peších
prepojení cez územie

Obnovený parčík
ponechať sedenie,
doplniť lavičky, zeleň
a tienenie

Ulica V. Clementisa

Ulica J. Slottu

MAPA PRIANÍ OBYVATEĽOV - ČASTI 2 A 3

so schematickým vyznačením zón

Lepšie trasovanie
a povrch chodníkov

**Neformálne
futbalové ihrisko**
ponechať variabilitu
priestoru aj možnosť
športovania

Vzrastlá zeleň
pridať jej do priestoru viac,
urobiť jej kvalitnú údržbu

Detské ihrisko
zatienené,
ponechané v časti 2,
možno ďalej od okien

Asfaltové ihriská
umiestniť ďalej
od okien kvôli hluku,
viac tieňa a zelene

Workoutové prvky
priestor aj na iné
športy, ďalej od okien

Ulica V. Clementisa

Ulica J. Slottu

ODPORÚČANIA PRE ĎALŠÍ POSTUP

Vypracovať **ideovú architektonickú štúdiu** vnútroblokov na základe zistení z prieskumu medzi obyvateľmi.

Konzultácia vypracovanej štúdie s obyvateľmi vzhľadom na to, že niektoré otázky doterajší prieskum neujasnil.

Špecificky treba s obyvateľmi **opätovne prekonzultovať** témy venčenia psov, vodnej plochy a umiestnenia komunitnej záhrady za predpokladu, že jednu z týchto funkcií by chcel budúci projektant alebo projektantka do priestoru umiestniť. Napriek niekoľkým komentárom proti **komunitnej záhrade** v tomto prieskume na základe veľkého záujmu o komunitnú záhradu na Ulici V. Clementisa 21 konštatujeme, že by ľudia v lokalite mali o záhradu záujem.

Pri opätovnej konzultácii sa treba opäť **zamerať na rôzne skupiny obyvateľov**, teda hlavne mladých ľudí do 26 rokov a seniorov, a je tu i možnosť zorganizovať aj workshop pre deti ohľadom ihriska a jeho prvkov.

Zozbierať dáta z čerstvo spustenej rezidentskej parkovacej zóny v lokalite a prípadne zvážiť ďalšie dopravné úpravy na základe zistení.

Overiť kvalitu údržby zelene v lokalite a urobiť posudok existujúcej zelene.

Mesto Trnava, 2023

Metodika participatívneho procesu:

Ing. Natália Nováková

Mgr. Lenka Diener, PhD.

PhDr. Peter Guráň, PhD.

Mgr. Martin Fero, PhD.

Realizácia aktivít:

Ing. Natália Nováková

Mgr. Ivana Vidová

Bc. Marika Izakovičová

Ing. arch. Darina Izakovičová

PhDr. Peter Guráň, PhD.

študenti Katedry sociológie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave

Vyhodnotenie procesu a spracovanie správy:

Ing. Natália Nováková

Fotografie:

Ing. Natália Nováková

Mgr. Lukáš Patrik

Mgr. Ivana Vidová

